

Z á p i s

ze 4.zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
dne 25.dubna 1979

Přítomni: prof.dr.B.Kujal,CSc., prof.dr.O.Baláž,DrSc., doc.ing.
J.Červenka,CSc., prof.MuDr J.Fišer,CSc., doc.dr.J.
Khol,CSc., doc.dr.M.Kodým,CSc.,prof.dr.M.Kořínek,CSc.,
prof.dr.T.Pardel,DrSc., doc.dr.K.Favlica,CSc., aka-
demik O.Pavlík, čl.kor.G.Pavlovič,DrSc., čl.kor.J.
Skalková,DrSc., dr.Z.Helus,CSc.,tajemník

Omluveni: prof.ing.Vl.Brichta,CSc., prof.ing.V.Císař,CSc.,
doc.dr.M.Čára, doc.dr.K.Hozman,CSc., dr.D.Kováč,DrSc.,
čl.kor.J.Linhart,DrSc., doc.dr.H.Pešínová,CSc.,
doc.dr.T.Radil,DrSc., prof.dr.M.Vaněk,CSc.

Hosté: dr.M.Vlček,CSc.

Zasedání zahájil nově jmenovaný předseda vědeckého kolegia prof.dr.B.Kujal,CSc. Přivítal hosta dr.M.Vlčka,CSc., pracovníka oddělení školství a vědy ÚV KSČ. Zdůraznil význam tohoto zasedání, které je prvé v novém personálním složení a seznámil příromně s programem jednání.

I. Pojetí práce, program činnosti a personální složení věd. kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV

1. Informace o materiálu "Zhodnocení činnosti vědeckých kolegií ČSAV a jejich kádrového složení jako ideově teoretických orgánů"

Předseda kolegia prof.dr.B.Kujal,CSc. uvedl, že další činnost kolegia musí vycházet z hodnocení činnosti věd.kolegií v období od 1.7.1976 do 30.9.1978, jak bylo provedeno presidiem ČSAV. Konkrétně to znamená, že věd.kolegium se musí soustředit prvořadě na svou funkci ideového a vědeckého orgánů, jehož základní povinností je soustavně sledovat vývoj pedagogických a psychologických věd v celosvětovém měřítku a hluboce analyzovat jeho trendy, vyvozovat tomu odpovídající prognostické závěry, usměrňovat základní výzkum v celostátním měřítku apod. Dále informoval o závěrech zmíněného elaborátu týkajícího se vedle ideově vědecké činnosti VK, rovněž i činnosti v oblasti výchovy věd.pracovníků, v oblasti ediční a kulturní politiky, v oblasti vědeckých styků se zahraničím, v oblasti záležitostí

organizačních, personálních, hosp. finančních a správních.

2. Sdělení o novém personálním složení kolegia a obsazení funkcí

Přítomní byli seznámeni s personálním složením kolegia, jehož novým předsedou je prof.dr.B.Kujal,CSc., ředitel PÚ JAK ČSAV, místopředsedy prof.dr.O.Baláž,DrSc., zástupce ředitele ÚEP SAV a doc.dr.M.Kodým,CSc., proděkan Pedagogické fakulty v Českých Budějovicích. Úplný seznam členů kolegia je uveden v příloze. Za tajemníka byl navržen dr.Z.Helus,CSc., sam věd. pracovník PÚ JAK ČSAV.

Dále nový předseda poděkoval členu kor.J.Linhartovi za dosavadní předsednictví, prof.ing.Vl.Brichtovi,CSc. za vykonávání funkce místopředsedy, doc.dr.M.Kodýmovi za vykonávání funkce tajemníka a odstoupujícím členů. prof.dr.J.Mátejovi,CSc., doc.dr.R.Opatovi,CSc., doc.dr.J.Rážičkovi,CSc. a doc.dr.L.Višňovskému,CSc za jejich dosavadní práci. Rovněž přivítal nově jmenované členy VK prof.dr.M.Kořínka,CSc., doc.dr.M.Čáru, prof.dr.M.Vaňka,CSc. a doc.dr.K.Pavlicu, CSc.

Hlasování vyjádřili všichni přítomní členové VK souhlas s návrhem na jmenování dr.Z.Heluse,CSc. do funkce tajemníka.

3. Program činnosti VK v roce 1979

Prof.dr.B.Kujal,CSc. konstatoval, že v souladu s výše uvedeným hodnocením činnosti VK presidiem se činnost kolegia pedagogiky a psychologie soustředí na vybraná základní témata. Konkrétně:

- a) na téma socialistického učitele, zejména pod zorným úhlem výsledků jednání celostátní konference učitelů a z toho vyplývajících úkolů pro pedagogické a psychologické vědy. Komise projednají toto téma v květnu, plénum kolegia v červnu. Podkladové materiály pro jednání v komisích i jednání kolegia připraví z řad pedagogů skupina, jejímiž členy jsou prof.dr.M.Kořínek,CSc. (vedoucí), prof.MUDr J.Fišer,CSc. a prof.dr.V.Brichta,CSc. Členy obdobné pracovní skupiny psychologů jsou dr.Z.Helus,CSc., doc.dr.M.Kodým,CSc. a prof.dr.T.Pardel,DrSc.;
- b) na téma rozvoje vědních oborů pedagogiky a psychologie a v jeho rámci na poslání, funkci a činnost Ps.ústavu ČSAV a PÚ JAK ČSAV. Materiály týkající se PsÚ předloží k projednání psychologické komisi a kolegiu v květnu

v květnu doc.dr.M.Kodým,CSc. Materiály týkající se PÚ JAK ČSAV budou projednány v komisi a v kolegiu na zářijovém zasedání a připraví je dr.J.Semrád,CSc.;

- c) na téma funkce vědy při realizaci projektu dalšího rozvoje čs.výchovně vzdělávací soustavy (resp.funkce ped. a psych. věd ve společenské praxi). Podkladové materiály připraví v červnu z řad pedagogů členka koresp.J.Skalková, z řad psychologů skupina doc.dr.J.Khol,CSc (vedoucí), doc.dr.M.Kodým,CSc., dr.Z.Melus,CSc. Kolegium projedná tyto podklady na svém rozšířeném zasedání v říjnu;
- d) na téma plánu základního výzkumu pedagogiky a psychologie v 7.pětiletce se zřetelem k dalšímu propracování a aktualizaci plánu rozvoje obou vědních oborů. K projednání v pedagogické komisi připraví prof.dr.B.Kujal,CSc. a v psychologické komisi doc.dr.M.Kodým,CSc. v říjnu. Kolegium bude jednat k tomuto tématu na svém rozšířeném zasedání v listopadu.

V další části svého vystoupení zdůraznil předseda VK pedagogiky a psychologie prof.dr.B.Kujal,CSc. některé požadavky na fungování kolegia a jeho komisí. Zejména vytýčil nezbytnost toho, aby se VK soustředilo skutečně na základní otázky rozvoje vědy a její využití v praxi socialistické společnosti, na koncepční rozvíjení ediční činnosti a zahraničních styků apod. Komise mají povinnost projednávat příslušné úkoly s dostatečným předstihem a s oporou o eventuelní širší zázemí kompetentních odborníků. Zvýšený důraz je třeba klást na realizaci usnesení - v tomto smyslu je povinností sekretariátu pravidelně informovat kolegium o stavu plnění projednávaných úkolů. Rovněž je třeba zvýšit informovanost odborné veřejnosti o činnosti kolegia a to zejména zprávami v čas.Pedagogika a Čs.psychologie. Soustavnější pozornost je třeba věnovat informacím o jednání odpovídajících orgánů ČSAV, jak plyne z elaborátu presidia věnovaného hodnocení činnosti kolegií. Konečně je třeba věnovat systematickou péči otázkám prohlubování zahraničních styků zejména se zeměmi RVHP.

V diskusi vystoupili prof.dr.J.Fišer,CSc., akademik O. Pavlík, prof.dr.O.Poláček,CSc., čl.kor.J.Skalková, prof.dr.M.Kořínek,CSc., doc.dr.J.Khol,CSc., prof. dr.T.Pardel,DrSc., čl.kor.G.Pavlovič. Diskutující vyjádřili souhlas navrženou kon-

cepcí. Byly formulovány některé náměty pro činnost kolegia, tak např. bylo doporučeno sledovat problémy pedagogiky jakožto studijního oboru na vys. školách a věnovat zvýšenou pozornost otázkám koncepce střední školy, konkrétně gymnázia (ak.O.Pavlík), bylo požadováno zajistit v přípravě st.plánu výzkumu na 7.5LP návaznost dosavadních řešitelských týmů při plném využití již dosažených výsledků (prof.dr.O.Baláž,DrSc.). Bylo doporučeno rozvíjet aktivní spolupráci s ostatními kolegií a zvýšit důraz na integrační funkci VK v oblasti ped. a psych.věd (čl.kor.J. Skalková), všestranně dbát realizace závěrů kolegia a jejich adresné formulace (doc.dr.J.Khol,CSc). Bylo požadováno, aby kolegium pravidelně analyzovalo možnosti využívání všech dostupných rezerv rozvoje obou vědních oborů (prof.dr.T.Pardel, CSc.) a aby bylo dbáno vyústění řešených úkolů v monografické práce (čl.kor.Pavlovič). Byla podtržena nutnost průběžného zakládání dokumentace projednávaných úkolů (prof.dr.J.Fišer, CSc.).

Prof.dr.B.Kujal,CSc. uzavřel diskusi, jejíž náměty budou náležitě zhodnoceny a využity.

Usnesení:

- 1) VK vzalo na vědomí zprávu prof.dr.B.Kujala,CSc. o závěrech presidia ČSAV o činnosti kolegií ČSAV a jejich kádrovém složení;
- 2) VK vzalo na vědomí zprávu prof.dr.B.Kujala o složení kolegia a vedoucích funkcích tak, jak byly schváleny presidiem ČSAV; kolegium souhlasí s tím, aby funkci věd.tajemníka zastával dr.Z.Helus,CSc., samostatný věd.pracovník PÚ JAK ČSAV. Otázka sekretářky kolegia bude řešena po návratu s.Forbelské z lázní - v přechodné době bude zastávat tuto funkci s.J.Šindelářová, samostatná odborná pracovnice PÚ JAK ČSAV. Kolegium děkuje s.čl.kor.J.Lihartovi za jeho dosavadní práci ve funkci předsedy kolegia, s.prof.ing.V. Erichtovi,CSc. za vykonanou práci ve funkci místopředsedy kolegia, doc.dr.M.Kodýmvi,CSc. za jeho práci ve funkci tajemníka VK a rovněž odstupujícím členům kolegia ss.doc. dr.R.Opatovi,CSc., prof.dr.J.Mátejovi,CSc., doc.dr.L. Višňovskému,CSc a doc.dr.J.Růžičkovi,CSc. Zároveň vítá nové členy kolegia prof.dr.M.Koříňka,CSc.,prof.dr.M.Vaňka, CSc., doc.dr.M.Čáru a doc.dr.K.Pavlicu,CSc. a přeje jim v jejich práci mnoho úspěchů.

- 3) VK souhlasí s tím, aby se kromě úkolů, které jsou kolegiu uloženy k jejich průběžnému plnění, kolegium soustředilo v r.1979 na problematiku socialistického učitele na základě výsledků jednání celostátní konference učitelů, na projednání rozvoje pedagogiky a psychologie a v jeho rámci na poslání, funkci, činnost a další úkoly PsÚ ČSAV a PÚ JAK ČSAV, na funkci vědy při realizaci dokumentu o dalším rozvoji čs.výchovně vzdělávací soustavy (funkci pedagogiky a psychologie ve společenské praxi) a na plán základního výzkumu v pedagogice a psychologii v 7.5LP. Přitom bude dbáno dalšího propracování perspektivního rozvoje obou vědních oborů včetně zajišťování vysoké úrovně jejich výuky na vysokých školách. Bude soustavně aktualizován materiál, který se týká hodnocení, stavu a perspektiv vědních oborů, a to podle vzorové osnovy projednané byrem presidia ČSAV. Také ediční činnost v oblasti pedagogiky a psychologie bude projednávána podle schválené vzorové osnovy. VK bude v maximální míře realizovat svou integrační funkci.
- 4) Kolegium souhlasí s náměty, přednesenými prof.dr.B.Kujalem, CSc. k formám a metodám práce kolegia. Zvláště zdůrazňuje, aby písemné podklady k jednání o základních problémech v kolegiu byly důkladně projednány s dostatečným předstihem v komisích kolegia (pedagogické, psychologické, ediční a zahraniční), případně v dočasných pracovních skupinách, aby sekretariát podával kolegiu pravidelné zprávy o realizaci jeho usnesení, aby vědecký tajemník informoval ve vědeckých časopisech pedagogiky a psychologie o základních otázkách, projednávaných v kolegiu, aby kolegium řešilo zásadní otázky za účasti vědeckých pracovníků, nečlenů kolegia, aby bylo informováno členy kolegia ze SSR o činnosti odpovídajících orgánů SAV, aby se prohloubilo projednávání otázek mezinárodních styků. Ukládá sekretariátu, aby zajišťoval bezprostřední časovou návaznost jednání kolegia, komisí, redakčních rad apod.

II. Složení komisí VK pedagogiky a psychologie

Vědecký tajemník kolegia seznámil s návrhy na ustavení komisí pedagogické, psychologické, ediční a zahraniční. Byli rovněž navrženi jejich předsedové a to: čl.koresp.J. Skalková, doc.dr.J.Khol, CSc., doc.dr.K.Hozman, CSc., doc.dr.

M. Čára. Za tajemníka pedagogické komise byl navržen dr.J. Semrád,CSc., za tajemníka zahr. komise doc.dr.K.Tmej,CSc. Úplné soupisy personálního složení komisí jsou uvedeny v příloze. Předložené návrhy byly schváleny. Komise v novém složení budou svolány jako obvykle před zasedáním květnového kolegia a připraví ke schválení plány své činnosti do konce t.r., přičemž se budou řídit výše uvedeným programem VK. Komise psychologická a ediční rozhodnou o obsazení funkcí tajemníků. Bylo rovněž jednáno o složení pracovní skupiny pro pedagogickou a psychologickou diagnostiku; za předsedu byl navržen prof.dr. M. Kořínek,CSc. Definitivní složení pracovní skupiny a jejích podskupin i obsazení funkcí jejich předsedů bude schváleno na červnovém zasedání kolegia.

Usnesení:

- 1) VK schválilo navrhované složení komisí a jmenování jejich předsedů.
- 2) VK ukládá předsedům komisí projednat do příštího kolegia plán činností komisí, projednat jmenování tajemníků a informovat o výsledcích plénum VK.

III. Zpráva o činnosti pracovní skupiny pro pedagogickou a psychologickou diagnostiku

Předseda prac.skupiny prof.dr.M.Kořínek,CSc, předložil a komentoval elaborát , podávající přehled činnosti skupiny od jejího založení, shrnující dosažené výsledky a formulující perspektivy další práce.

V diskusi vystoupili doc.dr.J.Khol,CSc., prof.dr.T.Pardel, DrSc., čl.kor.J.Skalková, prof.MUDr,J.Fišer,CSc., prof.dr.B. Kujal,CSc. a Dr.Z.helus,CSc. Byl zdůrazněn požadavek neodtrhovat otázky diagnostiky od obecnějších otázek teorie a metodologie vědních oborů a aktuálních otázek naší socialistické školy; stávající relativní vyčlenění problémů diagnostiky a ustavení zvláštní pracovní skupiny však mělo a má ve stávající etapě svoje oprávnění.

Usnesení:

- 1) VK bere na vědomí zprávu prof.dr.M.Koříneka,CSc. o činnosti pracovní skupiny;
- 2) ukládá předsedovi prac.skupiny, aby na 6.zasedání VK předložil návrh na personální složení komise (viz též bod II.tohoto zápisu) a plán její činnosti, s důrazem na formy dokon-

čení úkolů a jejich praktické využití; bude přitom navázáno na studii Z.Heluse, V.Kuliče a J.Mareše "Základní teoretické a metodologické problémy pedagogické diagnostiky", příp. na další podkladové materiály. V plánu činnosti bude rovněž uvedeno jak zajistit splnění těchto požadavků v 7. 5LP.

- 3) VK ukládá psychologické komisi, aby projednala koncepci konference Psychodiagnostika v socialistických zemích a aby o tom podala zprávu rovněž na 6.zasedání kolegia.

IV. Zprávy z presidia ČSAV

Vědecký tajemník přečetl zápis z 13. zasedání presidia ČSAV ze dne 20.3.1979.

Usnesení:

VK vzalo na vědomí zprávu o 13.zasedání presidia ČSAV.

V. Kontrola zápisu z 3.zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie

Usnesení:

Zápis z 3.zasedání VK pedagogiky a psychologie ze dne 28.3. t.r. byl schválen bez připomínek.

VI. Různé

Kolegiu byla předložena žádost předsedy Čs.pedagogické společnosti při ČSAV doc.dr.J.Skalky,DrSc. o sdělení stanoviska VK k návrhu textu dohody o spolupráci, kterou hodlá společnost uzavřít s Pedagogickou společností RSFSR na léta 1980-1985.

Usnesení:

VK souhlasí s tím, aby Čs.ped.společnost při ČSAV uzavřela dohodu o spolupráci s Ped.společností RSFSR na léta 1980-85, tak, jak je formulována v předloženém návrhu.